

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 140 Lei

Pe jum. an . . . 70 Lei

Pe trei luni . . . 40 Lei

Un exemplar 1— Leu.

TELEFON P. ORAȘ ȘI
INTERURBAN No 750

ROMÂNUL

REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a.Inserțiunile se primesc
la administrație și se te-
xează conform tarifului.MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZĂ.

Criza internă.

Am ținut să remarcăm încă de mult faptul că situația actualului guvern avea să fie în funcție de modalitatea remanierii, cerută de împrejurări.

Cu toate că circumstanțele politice erau deosebit de dificile, totuși nu putea fi exclusă posibilitatea unei remanieri energice și logice, de natură să înlăture echivocurile cu privire la persoanele al căror concurs ar fi urmat să fie solicitat.

În loc de a face însă o remaniere largă, guvernul a săvârșit greșeala de a păstra pe d. Tăslăuanu; în loc de a-și asigura un concurs puternic și capabil să inspire încredere, guvernul s'a mărginit pur și simplu să recurgă la expediente și tergiverzări, păstrând încă ideea că va putea face față situației, grație politicii acesteia de temporizare.

În aplicarea sistemului acesta, se înțelege că guvernul nu s'a bazat atâta pe propriile sale puteri, cât pe slăbiciunea adversarilor, cari apăreau atâta de dezunți sufletește și politicește, încât nu puteau să dea impresia de forță, necesară pentru luarea în mână de către opoziție, a frânelor conducerii.

Răgazul pe care guvernul și-a permis să și-l acorde în timpul vacanțelor parlamentare de Crăciun, a avut însă neajunsul să exaspereze răbdarea unei opoziții cărora pentru a fi puternică, îi lipsește nu numărul, ci solidaritatea sufletească și o armonie logică de concepții și raporturi.

Nimic nu poate fi mai jenant pentru individ ca și pentru colectivitate decât să vadă că adversarul, mai ales politic, nu se bazează pe propriile sale forțe, ci mai mult pe slăbiciunea celorlalți.

Este în acest calcul al puterilor și în această apreciere a valorilor de energie, din partea adversarului, o desconsiderare a personalității, ce nu poate fi tolerată nici de masă și nici de individ.

O reacțiune se produce de obicei în asemenea împrejurări și fenomenul acesta fizic, cu largă aplicație în domeniul politicii, explică energia și vigoarea cu care opoziția a pornit din nou la asaltul cetății guvernamentale.

Această cetate, e drept, oferă multe locuri prin care poate să fie atacată; zidurile ei sufăr și din cauza neglijenței dinăuntru; totuși fortărețea guvernamentală mai are încă destui oameni, prestigiu și munițiuni, pentru ca apărătorii să poată să mai sperie în eficacitatea defensivei.

Opoziția face însă pregătiri mai mari ca or și când în vederea fuziunii; partidele de opoziție ce nu fac parte din federație, atacă la rândul lor guvernul, mai ales pe chestia aranjamentelor făcute în ultimul moment cu streinătatea și, în fine, adevărată surpriză politică, partidul conservator progresist ridică fruntea și spune prin glasul încă autorizat al dlui Mar-

ghiloman că formațiunea ministerială actuală și-a trăit traiul și că se impune necesitatea drastică a schimbării de regim.

E un asalt general, după cum se vede, dat de organizații politice, diferite prin concepție, prin trecutul ca și prin prezentul lor și cari își fac, tacit, concesii în vederea unei lupte apropiate contra dușmanului comun.

O dată reușită această încercare de răsturnare a dușmanului, amicii de azi, dușmanii naturali de mâine, vor primi ca logică o nouă încordare de raporturi, urmată de toate urile și de toate vechile ranchișne.

E curios, dacă nu interesant acest joc al intereselor diverse și va fi o pagină de psihologie politică umărarea atență și de incisivă analiză a acestor evoluții sufletești, artificiale prin baza și alcătuirea lor, de oare ce nu au la bază interesul și binele comun.

D. Stambulinsky la București.

București. — D. Stambulinsky, prim-ministrul Bulgariei, a sosit ieri la București. În gară a fost întâmpinat de d. Petkoff, ministrul Bulgariei la București, împreună cu personalul ministerului. Din partea guvernului român, dlul Stambulinsky, îndată după sosirea sa, a descins la ministerul de externe, unde a avut o lungă convorbire cu d. Tache Ionescu, ministrul nostru de externe.

Seara a avut loc, în onoarea dlui Stambulinsky, un banchet dat de ministerul de externe. D. Tache Ionescu a toastat pentru refacerea Bulgariei. D. Stambulinsky, și-a exprimat admirațiunea sa pentru România și bucuria că România s'a împăcat cu Bulgaria.

(Agenția „Damian”).

Liberații din Iași contra guvernului.

IASI. — Partidul liberal din Iași, a ținut o conferință extraordinară, sub președinția dlui Mărzescu. D. Mărzescu, ocupându-se cu situația internă și externă a României, o găsește de foarte gravă. Arată că sistemul de concesionare CFR, consorțiilor streine, este contrar celor mai vitale interese ale statului. D. Oprea, în numele partidului liberal din Basarabia descrie situația generală din Basarabia și face responsabil guvernul Averescu, pentru multele neajunsuri, de cari suferă administrația de acolo. În același sens au vorbit și ceilalți oratori. Conferința a trimis o telegramă de felicitare șefului partidului liberal național, dlui I. I. C. Brătianu.

(Agenția „Damian”).

BOLSEVICII IZGONIȚI DIN PETROGRAD.

Contrarevoluția se întinde peste toată Rusia.

Helsingfors. — La Petrograd, unde tocmai se terminaseră lucrările în vederea mutării acolo a guvernului sovietic din Mocova, a izbucnit cu furie, contrarevoluția. Contrarevoluționarii, de astă dată mai bine pregătiți, au reușit să pună mâna pe situație. În primele ore ale contrarevoluției, trupele albe au luat în stăpânire edificiile publice, gara, palatul P. T. T. Dintre aderenții lui Lenin și Trotzky, numai puțini au putut părăsi orașul. Ceilalți au fost executați. Trupele roșii aflate în garnizoana din Petrograd s'au predat fără nici o rezistență. Contrarevoluția se întinde tot mai mult spre sud și spre est.

(„Ag. Damian”).

Opera de educație.

O luptă inversunată și dealminteri înutălă s'a dat în jurul demisiei dlui Tăslăuanu.

Presa opoziției a căutat să anate nu numai necesitatea acelei demisii, dar și greșeala săvârșită de a se fi tolerat atâta vreme rămânerea dlui Tăslăuanu în guvern.

Pe de altă parte însă ziarele ce acoper cu coloanele lor persoana fostului ministru de industrie, au căutat să stabilească limpede că nu poate fi vorba de o isgonire a dlui Tăslăuanu din guvern, ci de o retragere voită a acestuia pentru motivul de înaltă moralitate de ordin politic că dsa nu putea să mai lucreze cu anumii membri ai Partidului poporului.

În esență, unele ziare fac pe d. Tăslăuanu esoroc, pungaș și abuziv; altele, din contră îl numesc un ales fiu al națiunii; unele ziare cer anchete severe contra fostului ministru și trimiterea lui la închisoare; altele însă pretind ca a-gei vlăstar al plăurilor Transilvaniei, reprezentă adevărata cinste și adevărata dregoste de țară, în hotărârile României întregite.

Opinia publică, sinceră, ca de obicei, privește uimită și se întreabă: dacă Tăslăuanu e pungaș; dacă afacerile cu Reșița și cu permisele sunt adevărate pentru ce nu se deschide anchetă contra lui și pentru ce nu e trimis la pușcărie.

Sau în sens absolut opus: dacă fostul ministru e cinstit pentru ce nu e lăsat în pace și pentru ce se protestează contra faptului că i-s'a dat o misiune în streinătate?

Dreaptă și plină de înțelepciune întrebare și surprindere și mirare legitime, condamnate să rămâne fără de replică și de răspuns.

O ciudată, troglodită și dureroasă educație politică ne-a adus până acolo în cât să nu mai avem scrupule când este vorba de acuzații și insulte; acuzăm și insultăm pe cei răi ca și pe cei buni; calomniem pe vinovați ca și pe drepti și ne facem o vinovată satisfacție din durerosul obicei de-a minți.

Când, foarte rar, spunem câte odată adevărul, or nu suntem crezuți de loc, or se produce o explicabilă confuziune, deoarece publicul nu mai știe să deosebească adevărul de calomnie și minciună.

La adăpostul confuziunilor acestora și sub scutul lor direct, în atmosfera de duplicitate ce se creiază, se dezvoltă Tăslăuanii și toți ceilalți demnitari ai țării, făcuți din aceeași pastă și cari se înfig tanțoși în fața onoarei și a cinstei sfidându-le cu tupeul și cu îndrăzneala lor.

Oamenii cumsecade simt instinctiv, atitudinea și acțiunea necinstită; în sufletul lor însă s'a strecurat germenele amar al neîncrederei și îndoielei, și în ultimul moment ei bieți oameni cinștiți și de ispravă, privesc nedumeriți și lung în urma trenului de lux ce duce în compartimentele sale călduroase, în streinătate, pe un Tăslăuanu oarecare, cu misiunea și cu dreptul se încuce și acolo, treburile și interesele poporului nostru românesc.

Iată rezultatul trist al educației noastre sociale și politice!

Iată cum înțelegem să facem operă de patriotism și educație!

Îmbunătățirea situației ceferiștilor.

BUCUREȘTI. — Comisiunea însărcinată cu anchetarea situației la CFR, și-a terminat lucrările și a raportat guvernului despre cele constatate. Comisiunea între altele recomandă guvernului să urce salariile ceferiștilor și să se îngrijească de o mai bună aprovizionare a personalului ceferist.

(„Ag. „Damian”).

Cum se organizează noul partid maghiar din România.

Ne-am ocupat cei dintâi, cu intenția manifestată de unghiurii din Ardeal, de-a părăsi tere-mul pasivității politice și de a lua parte activă la viața politică a noii lor patrii.

Presa maghiară din Ardeal, ca la un semn de alarmă a amănunțit începutul activității lor politice, în ziua Crăciunului catolic.

De atunci și până azi, lucrurile au progresat mult. Cu toată starea excepțională din Ardeal, autoritățile, nu au ridicat nici o piedecă în calea organizării primului congres al factorilor politici maghiari din Ardeal.

La Cluj a avut loc, în sala festivă a primăriei, zilele trecute, ședința de constituire a partidului cu care ocazie a fost ales și comitetul provizoriu al „partidului politic maghiar”, din care fac parte d-nii Iosif Sándor, președinte, iar ca membrii contele George Bethien, dr. Francisc Dozsa, Iosif Ferencz, episcop unitar, dr. Emil Grandpierre, dr. Vasile Grois, Gustav Hillib, Haller, preotul Iosif Hüttner, Balint Kolozsvári, fost profesor universitar și alți zece politicieni, între cari și ziaristul dr. Stefan Zagoni.

Câteva zile sunt abia de când se poate vorbi despre existența unui partid politic maghiar și discordia s'a și produs, atât între membrii comitetului de conducere, cât și în presa maghiară.

Prima greutate ce se întâmpină la adunarea într'un mănunchi a forțelor națiunii maghiare din Ardeal, este enorma distanță, ce s'a săpat, în cursul veacurilor, între muncitorimea maghiară și nobilimea maghiară, dornică de a lua în mână azi conducerea destinelor minorității maghiare.

Tărănimia maghiară vede de asemenea în latfundiar și prietenii latfundiarilor maghiari din Ardeal, pe cei mai neimpăcați dușmani ai săi, cari se opun azi din răspuțeri, intențiilor guvernului român, de a executa în mod integral reforma agrară, așa cum aceasta a fost precizată de marea adunare națională a românilor dela Alba-Iulia și sancționată de Marele Sfat Național din Sibiu.

Dar nu numai aceste două motive principale zădărnicesc consolidarea maghiarității din Ardeal, într'un partid politic unitar. O serie de alte motive, de ordin personal, paralizază astăzi orice inițiativă serioasă.

Confuzia în care se află azi maghiarimea apare completă, dacă amintim faptul, că membrii presei maghiare din Ardeal sunt cu toții membrii partidului socialist, cu care a fuzionat sindicatul presei maghiare, chiar în ziua în care acesta a fost alcătuit.

Există apoi organizația destul de consolidată a partidului democrat progresist maghiar de sub șefia d-ni Maurer Bela, care reprezintă azi maghiarimea în parlament și care pare a fi conștient de rostul organizației politice, a unghiurii din Ardeal.

Contra partidului d-ni Maurer Bela se ridică însă toți magnatii, întregă presa subvenționată de biserică romano-catolică și care este inspirată de cercurile azi la putere în Ungaria.

Din punct de vedere general merită să amintim și faptul, că aceea parte a evreimii maghiare din Ardeal, care nu este partizană a sionismului și care nu se crede întru nimic mai puțin maghiară, decât maghiarii, a căror limbă o socotesc limba lor maternă și ale căror aspirații naționale nu diferă de cele ale unghiurilor, — evreii complect asimilați de maghiarime, — au făcut declarațiuni de adesiune la programul politic al unghiurii din România.

Toate popoarele din România se bucură de libertatea de acțiune politică, iar evreii sunt azi mândri și fericiți, că se pot numi fi națiunii evreiești, recunoscând de legele țării noastre.

Credem deci că s'a făcut o mare și intenționată gresală din partea celor doi evrei complect maghiarizați și asimilați, când s'au pronunțat în numele întregii evreimii din Ardeal, care vorbește limba maghiară, se adună la izvoarele culturii maghiare și care nu înțelege să renunțe a fi și pe mai departe colaboratoarea cea mai de valoare a maghiarimii din Ardeal.

Suntem siguri, că presa evreimii sioniste, și care vorbește în numele masei covârșitoare a evreimii din Ardeal, nu va întârzia să-si pre-

cizeze atitudinea față de declarațiunile făcute de evreii refractori aspirațiilor adevărate ale națiunii evreiești.

Ne vom ocupa, drept complectare a chestiunii de mai sus, într'un articol viitor de modul cum trebuie să-si înțeleagă activitatea partidul politic unitar al maghiarimii din Ardeal.

Comemorarea lui Tudor Vladimirescu.

Implinindu-se o sută de ani de când Tudor Vladimirescu a pornit o mișcare contra domniei fanarioșilor, Liga Culturală a luat inițiativa sărbătoririi acestui eveniment.

Între altele, se va da un bal sub patronajul M. S. Reginei și cu delegațiuni din toate județele României-Mari cari vor lua parte în costume naționale.

Pentru fiecare județ, delegațiunea va fi formată din 5 persoane alese din doamne sau domnișoare din clasa cultă a societății, și cari să cunoască jocurile naționale și cele locale județene.

Delegațiunea va veni cu cele mai frumoase și vechi costume naționale și va fi la București cel mai târziu în 20 Februarie deoarece balul va avea loc la 26 Februarie.

Pentru încartiruire, se va adresa până la 25 Ianuarie d-nii Simeon Măndrescu strada general Dona nr. 12.

Cu începere dela 17 Februarie, se va atașa la toate trenurile principale spre București câte un vagon special pentru delegațiuni.

Delegațiunile vor fi fotografiate iar jocurile cinematografiate.

Comitetul care a luat inițiativa acestui bal se compune din ducele:

Cloșda Averescu, Irina Procopiu, Maria Pilat, Elena Perticari, Miza Alimănișteanu, Maria Poenaru, Maria Filipescu, Elena Cantacuzino, Clara de Bellov, Adina Brătianu, Nicoletta Brăncoveanu, Florica Berindei, Jeana Berindei, Elena Golesea, Ștefania Derussi, Pia Alimănișteanu, Elena Goldis, Eugenia Pop, Virginia Nistor, Maria Pelivan, Anastasia Dicescu, Simjon Măndrescu.

Recursul col. Stere.

Curtea superoară de justiție militară a judecat ieri recursul col. Stere, fost prețor, condamnat de Curtea Martială din Cluj la un an închisoare pentru fraude.

Recursul a fost susținut de d-nii avocați: căp. M. Dumitrescu, G. Tomirescu și Iordache Chibaja.

Curtea superoară a admis recursul, a anulat sentința și a trimis procesul să se judece din nou la Curtea Martială a corpului II armată.

Noul semestru universitar.

În baza deciziunii Senatului Universitar, se face cunoscut că înscrierile la Universitatea din Cluj pentru semestrul viitor se vor face dela 24 Ianuarie — 5 Februarie: la profesori dela 6 Februarie — 8 Februarie inclusiv. Înscrieri ulterioare în cazuri bine motivate se vor încuviința de către d-nii decani dela 9—24 Februarie, iar de către d. rector dela 25 Februarie — 4 Martie, dela această dată noui înscrieri nu se vor admite pentru nici un motiv.

RECTORATUL.

SE CAUTĂ UN

REDACTOR

cu bune cunoștințe, capabil de a conduce și redacta independent o gazetă populară săptămânală. Se preferă învățător pensionat, care cunoaște și scrie bine în limba populară. — Ofertele cu indicarea pretențiilor se vor adresa sau depune la administrația acestui ziar sub deviza: „REDACTOR POPORAL”.

INFORMAȚIUNI.

— În urma dispoziției prefecturii poliției în noaptea de azi, Joi spre Vineri, ajunul Anul-nou, toate cafenelele și restaurantele vor putea ține deschis până dîmineața.

În ziua de Anul-nou, aceasta zi neavând caracter oficial, autoritățile au convenit ca prăvăliile să poată ține deschis.

— Conducerea orașului a decis, ca complectarea nouilor posturi administrative să se facă la 1 Aprilie, adică la începerea noului an financiar. Aceasta decizie s'a luat avându-se în vedere, că orașul acum nu dispune de nici o acoperire pentru cheltuielile împreunate cu complectarea acestor posturi.

— Inspectoratul colonizărilor, care-si avea sediul în Cluj, a fost mutat la Arad și încadrat regiunii a cincea domenială. Arhiva inspectoratului încercată în două vagoane a sosit Luni la Arad.

Acest inspectorat a fost înființat de guvernul maghiar pentru împiedicarea ținuturilor românești cu colonii maghiare.

În ședința ținută Mercuri după masă comisia de aprovizionare a rezolvit mai multe cereri înaintate pentru transporturi de alimente și a luat decizii relativ la distribuirea de chibrite și zahăr pentru populația din județ. Aceste articole se vor împărți pe plase. Distribuția în comune se va face prin cooperative, iar unde aceste nu s'au organizat, prin primării. Se vor distribui în județ 225 mii cutii de chibrite și două vagoane zahăr.

Pentru populația orașului Arad se vor distribui, în apropiatul viitor, prin oficiul de aprovizionare 75 mii cutii de chibrite.

— Mulțumire publică. Răspunzând apelului nostru, d-nii preoți din Cuvîn au colectat cu tasul purtat în biserică a doua zi de Crăciun suma de 170 Lei. „Eforia școlară” mulțumește tuturor acelor cari au contribuit la această colecție, cât și inițiatorilor ei. — Direcțiunea liceului „Moise Nicoară”.

— Prim medicul județean, d. dr. A. Brădean a convocat pentru Duminecă, 16 Ianuarie, dîmineața la orele 10, o întrunire a tuturor medicilor din județ și oraș, în vederea constituirei camerei medicilor, conform ordonanței ministerului de interne.

— Primarul orașului, aducându-i-se la cunoștință, că răuvoitorii îndeamnă pe invalizi, văduve și orfani a nu se prezenta la secția militară a primăriei pentru conscrierea lor, conform ordinului comandamentului VII. teritorial, atrage atenția acestora, să nu se lase amăgiți de vorbele răuvoitorilor, deoarece acelor cari nu se vor prezenta și nu vor fi conscriși, nu li se vor mai acorda în viitor ajutoarele și aceasta din vina lor proprie.

— În primul nostru articol de ieri, vorbind despre conflictul dintre Bulgaria și Serbia, s'a sîrecurat o eroare, în sensul că s'a spus „atitudinea sârbilor în chestia plebiscitului din teritoriile cehoslovace”, în loc de plebiscitul pentru teritoriile ce formau diferendul sârbo-austriac.

S'a observat de sigur de cititori că e o simplă gresală de cuvînt, deoarece de acea chestiune ziarul nostru s'a ocupat pe larg, la timp.

Dr. P. Robescu, ordonează dela 8—9 și dela 2—4 în Bulev. Regina Maria (Andrassy), Palatul Neumann: Boll internu de copil și de sânge.

x Expoziția permanentă senzațională a salonului de artă plastică și industrială se poate vizita în fiecare zi dîmineața orele 10—1 și după masă orele 3—7, în Palatul Cultural. Ge 2374

x Au sosit mărfuri împletite și tesute de Crăciun la magazinul BĂRSONY piața Avram Iancu (Szabadság-tér) no. 17. Telefon 642. Ba 2286.

x Dr. Romul G. Lăza si-a deschis cancelaria advocațională Arad, str. Luther nrul 1, vis-a-vis de Tribunal. La 2340—4

x Inspectoratul Regional al Aprov. din Arad, caută de urgență o bună dactilografă, cunoscând perfect limba română. Retribuția foarte bună. I 2336—3

TELEGRAME.

„Agenția Damián”.

Un ziar francez pledează pentru restaurarea habsburgilor.

Paris. — Ziarul „Matin” publică la loc de frunte un articol, în care încearcă să demonstreze necesitatea și utilitatea restaurării familiei domnitoare habsburgice. Este interesant, că în același număr, ziarul ia poziție contra familiei de Hohenzollern.

Germania restituie României tezaurul evacuat sub ocupație.

Berlin. — Guvernul german a adresat României o notă prin care face cunoscut acesteia, că s'au luat toate dispozițiile pentru restituirea celor 65826000 lei în aur, — tezaurul țării românești aflat la București, de armatele de ocupație ale Germaniei.

Generalul Coandă deplin sănătos.

București. — D. general Coandă, președintele Senatului, este deplin vindecat de rănilor suferite cu ocazia criminalului atentat dela Senat. D. general Coandă, după redeschiderea sesiunii parlamentare, va prezida din nou Senatul.

Bucureștii în ajunul căsătoriei princiare.

București. — În Capitală se fac mari pregătiri în vederea căsătoriei A. R. Princesesa Elisabeta cu diadoulul George. Cununia se va celebra la mitropolie.

M. S. Regina Greciei la București.

București. — M. S. Regina Sofia a Greciei a sosit ieri la București, pentru ca să asiste la căsătoria fiului ei George cu A. S. regală, prințesa Elisabeta a României. Nunta va avea loc în cursul săptămânii viitoare.

Executarea tratatului dela Rappolo.

Belgrad. — Trupele jugoslave au ocupat întreg teritoriul dalmatin, care în conformitate cu tratatul dela Rappolo a trecut sub sceptrul Jugoslaviei.

Ungaria concentrează trupe la frontiera occidentală.

Praga. — Ziarele cehoslovace anunță, că la frontierele dinspre Austria cu Ungaria, sosesc zilnic trupe. Ungaria face fortificații de război, în teritoriile ce trebuiesc cedate Austriei.

Congresul partidului conservator-progresist.

București. — Partidul conservator-progresist a ținut un congres general sub președinția dlui Al. Marghiloman.

Președ. d. Marghiloman într-o lungă cuvântare finută asupra chestiunilor politice interne, și-a exprimat credința, că actualul guvern și-a creat singur o situație imposibilă și că plecarea lui dela cârma țării este doar chestie de puțină zile.

Consiliul miniștrilor de externe ai Antantei.

Paris. — Conferința miniștrilor de externe ai statelor Antantei, va avea loc la 19 Ianuarie. În vederea acestei conferințe, ministrul de externe al Belgiei a sosit la Paris. Conferința miniștrilor va discuta situația politică mondială și se va ocupa în amănunte cu chestiunea Turciei.

Remanieri în guvernul britanic.

Londra. — Știrile despre remanierea parțială a cabinetului Lloyd George, s'au dovedit a fi adevărate. Lordul Milner a demisionat. În locul lui a fost numit ministru, colonelul Amerl, fost secretar general al ministerului coloniilor; locul acestuia este ocupat de Chamberlain. Actualul guvernator al Egiptului demisionează. În locul acestuia este desemnat Montague.

În chestia muncitorimei din valea Jiului.

București. — D. Gherman, deputat socialist, a rugat pe ministrul de război, d. general Răscanu și pe ministrul muncii, d. Trancu-Iași, să trimită la minele din Valea Jiului o comisie, care să ancheteze plângerile muncitorimei de acolo. D. Gherman a tălmăcit totodată celor doi miniștri și plângerile celor 800 de muncitori, de la minele de aur din Brad, cari în urma reducerii exploatașunilor, au fost concediați.

Misiune militară polonă la București.

București. — Generalul Haller, comandantul armatei polone, a sosit la București, însoțit de colonelul Ciasirin, șeful M. S. M. polon. Generalul Haller va fi primit în audiență mâine de către M. S. Regele Ferdinand I.

D. Iorga a fost rechemat dela Paris.

București. — În cercurile politice bine informate se vorbește cu insistență despre apropiate mari schimbări politice. În legătură cu aceste știri se aduce și faptul, că d. Nicolae Iorga a fost rechemat telegrafic dela Paris, din partea Federației.

Prințul Carol la Atena.

Atena. — A. S. Regală principele mostenitor al României, Carol, a sosit la Atena. La gară a fost întâmpinat de familia regală a Greciei, de toți membri guvernului și de generalii comandanți greci.

Reorganizarea armatei maghiare.

Budapesta. — Ministrul de război, a ordonat conform prevederilor tratatului de pace dela Trianon, ca toți membrii activi ai armatei naționale maghiare, să iasă din cadrele organizației politice „Move” (Liga pentru apărarea întregității teritoriale a Ungariei). „Move” rămâne o instituție cu caracter pur civil.

Conspirație sionfeinistă la Londra.

LONDRA. — Poliția a descoperit o mare conspirație sionfeinistă. Complotiștii intenționau să ia cu asalt palatul Tower, unde este depozitat aurul Coroanei.

Urcarea taxelor la tramvaele vieneze.

VIENA. — În urma urcării salariilor personalului dela tramvaele electrice vieneze, taxele de tramvai au fost urcate enorm. Pentru cel mai scurt drum, a fost stabilită taxa de 5 coroane.

Chestia evacuării Ungariei occidentale.

BUDAPESTA. — D. Praznovszky, președintele delegației de pace a Ungariei la Paris, a remis guvernului francez răspunsul guvernului maghiar, la nota franceză, în chestia evacuării ținuturilor germane din Ungaria occidentală.

Procesul comunistilor maghiari.

BUDAPESTA. — Petru Agoston, profesor universitar, fost comisar bolșevic maghiar și condamnat la moarte, a dat procură avocatului său, pentru ca acesta să ceară redeschiderea procesului. Fostul comisar comunist accentuează că se simte nevinovat și că nu a luat parte la pronunțarea unei sentințe de moarte.

Horthy grațiază un soldat ucigaș.

BUDAPESTA. — Justiția militară a condamnat la moarte pe Attila Rumbold, dovedit ca escroc și ucigaș. Guvernatorul Horthy a schimbat sentința Curții reducând pedeapsa ucigașului Rumbold la 15 ani temniță.

Noul ministru cehoslovac la Viena.

PRAGA. — În urma retragerii din viața publică a dlui Flieder, ministrul plenipotențiar al Cehoslovaciei la Viena, pentru acest post a fost desemnat primarul din Königrätz, d. Ulrich.

Kievul încercuit de contrarevoluționari.

KIEV. — Trupele antibolșeviste au încercuit complet orașul. Un transport de 26 vagoane, conștând din diferite articole industriale, menite a fi date țaranilor în schimb de alimente, a fost capturat de contrarevoluționari și împărțit sătenilor. Se crede, că trupele rămase în Kiev, vor trece pe partea contrarevoluționarilor.

Mare incendiu la Petrograd.

BERLIN. — În noaptea ajunului de Crăciun, a izbucnit la Petrograd un mare incendiu, care a putut fi localizat abia după o muncă încordată de 13 ore. Incendiu între altele a mistuit și redacția și tipografia ziarului „Izvestia”.

Președintele Poloniei la Paris.

VARȘOVIA. — Generalul Piłsudsky, președintele republicii poloneze, a hotărât să facă o călătorie la Paris, pentru a expune în persoană consiliului ambasadiorilor, situația Poloniei.

Demonstrații antigermene la Londra.

LONDRA. — În portul Londrei, au avut loc ieri mari manifestații antigermene. Un vapor german, intrat în port sub pavilion internațional, ancorând a arborat culorile Germaniei. Mulțimea de pe chei a protestat cu înverșunare contra vaporului german, al cărui comandant a dat în urmă ordin, pentru îndepărtarea steagului german.

„Ceaiul” din ziua de Bobotează.

— „Scopul ceaiului, este să se înființeze un atelier de țesătorie pe lângă școala profesională” —

„SOCIETATEA DOAMNELOR ROMÂNE”, și „REUNIUNEA FEMEILOR ROMÂNE DIN ARAD ȘI IMPREJURIMI” organizează pentru ziua de Bobotează un ceai în sala cea mare de ședințe a prefecturii.

Ceaiul va avea loc la orele 5 d. p. la intrarea va fi de 20 de lei de persoană.

Scopul ceaiului organizat de cele două Societăți de doamne arădane, este ca din veniturile realizate să se înființeze un atelier de țesătorie pe lângă școala profesională din localitate.

Este o datorie patriotică pentru întreaga societate arădană să asiste la serbarea aceasta organizată în ziua de Bobotează, după cum este o datorie ca arădanii să participe cu aceiași însuflețire și la toate celelalte serbări culturale și artistice, ce după cum suntem înforțați, se organizează, pentru zilele apropiate, în vederea aceleiași școli.

Populația neaprovizionată a Aradului amenințată cu infometare.

RECHIZITIONAREA GRĂULUI ORASULUI DESTINAT PENTRU POPULAȚIE.

În urma vinovatei nepăsări dovedită de Subsecretariatul de stat al Aprovizionării față de cerele insistente ale conducerii orașului Arad, relativ la ridicarea rechiziționării grăului contractat de primărie în vechiul regat pentru aprovizionarea populației lipsite din acest oraș, aceasta populație este amenințată să rămână în curând fără făină pentru pâine.

De abia sunt două săptămâni de când d. consilier Nedelcu a primit la București asigurările subsecretariatului de aprovizionare, că grăul destinat pentru populația orașului Arad, rechiziționat la Calafat, pentru scopurile armatei, va fi dat liber contramandându-se ordinul de rechiziționare.

A rămas aceasta însă numai o simplă promisiune. Rechiziționarea celor 90 vagoane grâu, ale orașului, nici azi nu e ridicată.

Afară de aceste vagoane i-s'au rechiziționat orașului și alte 170 vagoane grâu, aduse cu mari dificultăți pe trei șleuri pe Dunăre până la Turnu-Severin, urmând ca de acolo să fie transportate la Arad cu trenul. În urma rechiziționării, orașul nu și-a putut aduce nici grăul dela Turnu-Severin și care, după informațiile ce s'au primit, din cauza umezelei a început să se strice.

Toate intervențiile telegrafice ale primăriei au fost zadarnice. Primăria a decis astfel să autorizeze pe d. consilier Nedelcu a interveni din nou, în persoană la București.

Va înțelege de data aceasta Subsecretariatul de stat al Aprovizionării situația zecilor de mii de locuitori din Arad, cari în urma rechiziționării grăului destinați pentru aprovizionarea lor, vor rămâne curând fără pâine?

Se va înțelege oare că prin astfel de rechiziționări nu se are în vedere interesele țării, ci se produc situațiile cele mai grele?

Redactor responsabil: Traian P. Nicolae
Editor responsabil: Laurențiu Luca.

TEATRU, MUZICĂ, CINEMATOGRAFE.

MARELE CONCERT clasic al artistului de pian rus cu renume mondial
ȘASA GORODINSKY
se va ține în 16 Ianuarie la ora 8 seara în PALATUL CULTURAL.
Biletele se vând în LIBRĂRIA H. BLOCH. B. 2378-5

Teatrul APOLLO
În 12, 13 Ianuarie
Nuvela lui GUIDO MOLLANOSI

Legenda din Castelbarto
Dramă feerică în 5 acte.
Prim actori: Cecil Tryan.

Teatrul URANIA
În 12, 13, 14 Ianuarie

Cei patru muschetari
Comedie în 5 acte. Prim actori: Nenea Duji și fiul său.

PUBLICAȚIUNE.

În cauza fasonării capitalului de interes a dării de rentă acei indivizi or persoane morale cari din 1920 se folosesc de câștigul capitalului de interes sunt deobligați a se declara.

In capitalul de interes și darea directă nu cuprinde toate acele averi, ca d. e. pământ, casa, darea de câștig darea de mine întreprinderile, darea sus amintită nu le atinge.

In fine capitalul de interese și renta atinge toate acele acții și interne după care cutare locuitor al țării se folosește.

Capitalul de interese și darea de rentă se va prescrie numai după folosul tras în anul trecut. Pe anul 1919—1921 se va declara numai interesele din 1920.

Interesele de capital și de renta dare se prescrie la locul stabil a părții individului.

Toți acei indivizi cari câștigurile lor aparținătoare la interesele de capital și rentă, — cu vorbă ori în scris în mod incorect îl va declara or îl vor ține în secret aceia pentru contravență vor fi pedepsiți conform art. de lege XI. 1909—93 Nr. 1913 50.000 camp. §. 201.

Arad, la 2 Ianuarie 1921.

SZTOIKA

șeful perceptoriei orașului.

Nr. 1—1921.

PUBLICAȚIUNE DE CONCURS.

Comitetul economic al orașului Arad, cu drept de municipiu pentru asigurarea contra incendiului aobilelor și imobilelor orașului în 13 Ianuarie a. c. la 11 ore înainte de masă în biroul său oficial de sub Nr. 104 etj I. din Primărie, va ține pertractare emulativă cu concurs în scris închis. Ofertele se pot face I. pe durată de 6 ani, II. pe durată de 10 ani — de asigurare.

Ofertele în scris închise sunt a se prezenta și numai atunci se vor lua în considerare, dacă ofertantul se declară, că cunoaște și primește condițiile de concurs.

Condițiile de concurs se pot inspecta la dl consilier economic și înainte de începerea pertractării emulativă.

Arad din sedința comitetului economic al orașului Arad — cu drept de municipiu — ținută la 3 Ianuarie 1921.

Comitetul economic al orașului.

Perceptoratul orașului Arad.

PUBLICAȚIUNE.

In cauza fasonării impozitelor de interese computate după dările generale supletorii de venit după proprietatea de venit și casa.

Articolul din legea 46 din 1883 oferă proprietarilor de casă și pământ împovărați cu împrumut următoarele favoruri:

A) Din darea supletoare generală de venit a pământului și casă se detrage 10% a intereselor de un an a restului de capital ne achitat până la finea anilor înainte de anul de dare după împrumutul care însărcinează pe proprietar și prin transcrierea, după împrumutur le făcută la instituțiile care se ocupa cu afaceri de credit și care sunt a-se amortiza în anumiți ani se ia ca interese anuale pe timpul întreg de amortizare acea suma care s'a statorit pe un an după procentul capitalului împrumutatului și se face nu în ziua prima a anului ci în decursul anului. În anul întâi, și ultim de amortizare se computa numai partea proporțională a intereselor la stabilirea venitului supus dării.

Interesele după dările publicate sub restanta de chirie erarială intabulată la cartea funduară nu formează obiect de considerare.

Fasiunile se fac între zilele 1—31 Ianuarie a anului de dare.

Despre fasiunea înaintată să dă o recunoștință care servește ca certificat despre fasiunea făcută la timp.

Contribuenții care fasiunea dării neintabulate la cartea funduară cu scopul de a micșora pe nedrept darea completarea generală de venit dăunând astfel erariul Statului comit contravenție care se pedepsește conform §-lui din art. de lege XLIX din 1888.

Arad, la 30 Decembrie 1920.

SZTOIKA

șeful perceptoratului orașului.

MICA PUBLICITATE.

Tava unei publicații până la 10 cuvinte 10 Lei, de la 10 cuvinte în sus 1 Lei de cuvânt. Cuvintele scurte cu litere mici, grație 2 Lei de cuvânt. Publicațiile se achită înainte.

SECRETAR comunei sub-stituit, cu examen de calificare, căsătorit, tanuște independent, caută aplicare. Ludovic Demeter, Covasna, D. 2337-4

CUMPĂR mărei pos ale „Zona de ocupație Debrețin” Aurel Vassu, Arad strada Româniului No 11a.

UN PORTAR angajează imediat Școala Normală de învățătoare Boulevardul Dragălina 17. Se 2375-2

Scrisorile cu dezin la administrație se vor pota rices numai între orele 5-6 p. m. Le scrisorile cu dezin la provincia se va pota taxa de franș.

Primăria Sarafola

No 1017—1920.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE.

Subsemații prin aceasta publicație, cumcă deprinderea dreptului de vânat pe teritoriul comunei Sarafola se va arenda la licitație publică pe 6 ani începând dedit 1 Februarie 1921 până la 31 Ianuarie 1927 la primăria comunală din Sarafola la 17 Ianuarie 1921 orele 9 a. m.

Condițiile se pot privi la oficiul secretariatului în orele oficioase.

Sarafola, la 30 Decembrie 1920.

MICU, m. p.

MATEIN, m. p.

secretar.

primar.

Pi 2360—2.

PURCEI DE NOROC

din zahăr, prăjituri fine: desert, fursec, bonboane franceze din ciocolată, din fructe etc. potrivite pentru CADOURI de ANUL NOU, se află la Ca 2384 1

Cofetăria CAROL MATZKY Arad.

Am preluat întreprinderea de împrumut saci și ponevi a casei arădane IGNATIE DOMAN și e conducem fără schimbarea firmei. Cumpărăm și vindem totdeauna pentru cel mai ieftin preț de zi saci de grâu, făină, țărâțe, sare, cărbuni, ciment și orice altfel de saci, împrumutăm ponevi noi și uzate în orice mărime.

IOAN BAUMANN și LUDOVIC BAUMANN

proprietarii firmei IGNATIE DOMAN. — Arad, strada Iosif Vulcan (Kazinczy-utca) numărul 11. A 2325—15

LUDOVIC BAUMANN

str. Iosif Vulcan (Kazinczy) 11, (ocupește piața Avram Iancu (Szabadsag-ter) 11) negustor de butoaie vinde și cumpără butoaie de orice mărime. Totodată aduc la cunoștința on. producătorii de vin și negustorii că împrumut butoaie atât în localitate cât și p. transporturi. A 2324—15

DE VÂNZARE

DOUĂ CASĂ,

ambele cu etaj, una în strada Stroescu (Teleki) Nr. 19, iar a doua în strada Lipót Nr. 1. Informații la proprietar în str. Stroescu Nr. 19. Va 2372—3

Cețiți și răs-pândiți ziarul

„ROMÂNUL”.

HOTELIERII ȘI COOPERATIVELE DIN PROVINCIE !!

SE POT APROVIZIONA MAI IEFTIN CU BERE LA

ALEXANDRU REUSZ

Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni) 5. Reprezentanta fabricii de bere cetățenească din TIMIȘOARA societate pe acții. 000

Fabrică de ghiată. :: În permanentă bere de Timișoara troaspătă, în sticle. :: Cea mai ieftină! :: Cea mai bună calitate! Re 2330-4

SCALTIM

CEL MAI BUN LEAC ÎMPOTRIVA MÂNCĂRIMEI DE RÎTE.

DUPĂ DOUĂ UNGERI LECUEȘTE

ORICE BOALĂ de PIELE,

INTĂREȘTE CREȘTEREA PĂRULUI,

FACE SĂ DISPĂRĂ MĂTREATA.

EFFECT UMIOR. Prepară și vinde:

NICOLITĂ MANTA

FARMACIE, ARAD, PIAȚA CATEDRALEI (FÖKÖLY-TER) ȘI STRADA MEȚIANU [FORRAY] COLȚ. Ma 2080

RESTAURANT cu BERĂRIE,

CU MARE CIRCULAȚIE, SITUAT ÎN CENTRUL ORAȘULUI ARAD

DIN CAUZA DE BOALĂ, URGENT

DE VÂNZARE.

CONTRACT DE INCHIRIARE CU

TERMEN LUNG ȘI CHIRIE IEFTINĂ. — ADRESA SE POATE

LUA ADMINISTRATIA ZIARULUI. Ma 2367—3

LEMNE de FOC

în poziții de vagoane sau cu stâjenul, despicte și transportate la domiciliu pentru prețuri avantajoase. — Transportă lemnele la domiciliu gratuit. Sa 2380

STAUBER și COMP

negustor de lemne de foc, ARAD, strada Hajó, în față cu fabrica de gaz. 00

CUMPARACȚII

de ale institutului de credit Sătmăreana din Seini cu prețul de 120 L.

Adresa la direcțiunea institutului în Seini. Se 2358-3

BANCA CENTRALA

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT CLUJ.

OFERĂ

Comercianților de fierărie următoarele mărfuri:

MAȘINI de GĂTIT (Sparherde) de dimensiunile 56x61, 64x72, 72x72, 56x65, cari au și cupor greutatea dela 32 până la 62 kg. la prețul de Lei 19 per kg.

SOBE ROTUNDE (Trommeloeifen) în diametrul de 40 cm. și o greutate dela 6 până la 6 1/2 kg: per buc. la prețul de Lei 145 pro buc.

COSURI de FUM de 100—110 și de 120 mm. la prețul de Lei 145 per kg

LAMPE de ACETYLEN la prețul de lei 60 pro buc

Toate acesta mărfuri se pot livra prompt ab magazinele noastre din Dicioșanmărtin. Comandele se primesc la secțiunea noastră de mărfuri, precum și prenoșări pentru livrări ulterioare. Ba 2381

FRATII APPONYI

PRĂVĂLIE DE GHETE ȘI MODĂ BĂRBĂTEASCĂ

ARAD,

BULEVARDUL REGELE FERDINAND No 7. A 2349-2